

Проект “Оценяване на нивото на включеност на умения за живот в ДОО и училище” изпълняван от Министерство на образованието и науката с финансовата подкрепа на УНИЦЕФ

ТЕХНИЧЕСКО ЗАДАНИЕ

ОБУЧЕНИЕ НА УЧИТЕЛИ И ЕКСПЕРТИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ В ПРЕПОДАВАНЕТО НА УМЕНИЯ ЗА ЖИВОТ и ИЗГОТВЯНЕ НА МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕТО ИМ В УЧИЛИЩЕ

1. Обосновка на потребността от обучения

Анализът на учебната документация показва, че уменията за живот присъстват като съдържателен елемент във всички учебни предмети в зависимост от тяхната специфика. Това е регламентирано от Рамковите изисквания на МОН за разработване на ДОО за учебно съдържание (1999 г.). В учебните програми по отделните предмети са заложили възможности за успешно включване и развитие на уменията за живот. Същевременно, според експерти, този потенциал не се използва ефективно поради насочеността на усилията на учителите и учениците преди всичко към постигане на високи академични резултати. Така уменията за живот, в следствие на учебна претовареност и липса на достатъчно време, не са в центъра на вниманието на учителите. Формирането на такива умения се приема от преподавателите по-скоро като странична задача, която те често приемат за допълнителна тежест в тяхната работа.

Не по-маловажен проблем в случая произтича от факта, че повечето учители нямат необходимата подготовка за преподаване на умения за живот. Това е източник на трудности, който е характерен и за други области на познанието, притежаващи интегрален и интердисциплинарен характер, които в училище не се изучават като отделни учебни предмети, като например – образование за човешки права, интеркултурно образование, гражданско образование. Впрочем, както се отбелязва от много образователни експерти, тази констатация относно подготовката на учителите да преподават познание с трансверсален характер е валидна и за учителите от други страни.

Поради посочените причини в училище не се отделя нужното внимание и време за усвояване на умения за живот и което е по-важно на учениците не се осигуряват възможности за затвърждаване и практикуване в реални условия на тези умения.

В тази ситуация ключова роля играе квалификацията на учителите. Тя трябва да разреши две взаимно свързани задачи.

От една страна учителите да осмислят потенциала на предмета, който преподават, за изграждане на умения за живот у учениците. При това, тук е нужно да се подчертае, че едно такова осмисляне, с оглед постигането на целите на базираното на умения за живот образование, ще бъде ефективно само ако то е обвързано с идеята за интердисциплинарността. Това означава учителите да видят своя предмет в контекста на неговите връзки с останалите учебни предмети. С други думи казано – изграждането на умения за живот трябва да се изведе на надпредметно равнище. Такова изискване произтича от самата природа на тези умения и е от изключителна важност да се вземе предвид от изпълнителите на заданието в процеса на планирането и провеждането на обучението.

От друга страна, квалификацията на учителите предполага те да усвоят и прилагат различни методи и форми за формиране на умения за живот. Специален акцент при овладяването на методите се пада върху интерактивните техники и практики, които в съвременната педагогическа теория се приемат за високоефективна образователна иновация, която е най-адекватна при постигането на целите на модерното образование. Интерактивните методи са много подходящи при преподаването на интегрално по характер познание, същевременно изискващо и адекватното му приложение на практика, т. е. характеристики, с които се отличават уменията за живот.

2. Цел на обучението:

Да се изгради капацитет сред двадесет учители и експерти от страната да прилагат интерактивни методи при преподаването на умения за живот чрез провеждане на петдневен квалификационен курс.

3. Задачи:

Участниците в обучението трябва да:

- осмислят целите на базираното върху уменията за живот образование, както в контекста на преподаваните от тях учебни предмети, така и на интердисциплинарно ниво;
- развият компетентности за използване на интерактивни методи в преподаването на умения за живот;
- усвоят компетентности за оценяване на постиженията на учениците, свързани с уменията за живот;
- придобият компетентности за предаване на собствен опит в преподаването на умения за живот и неговото разпространение сред учителската колегия, т. е. да бъдат обучители на свои колеги;
- в резултат на обучението да се разработят и издадат методически указания за преподаване на умения за живот чрез отделни учебни предмети.

4. Методология на квалификационния курс.

Обучението на учителите и образователните експерти трябва да съчетава в единство теоретически и практически аспекти, свързани с приложението на интерактивните методи в преподаването на умения за живот:

1. Специфика на интерактивните методи и тяхната роля за модернизацията и повишаването на качеството на учебно-възпитателния процес.
2. Същността на методите на обучение, тяхната класификация и приложение.
3. Подготовка на учители и експерти за последващо участие в разработването на методически указания за преподаване на умения за живот чрез отделни предмети
4. Създаване на компетентност за оценяване на усвоените от учениците постижения в областта на нагласи и умения.
5. Създаване на компетентност за последващо предаване на усвоените знания - обучение на обучители.
6. Анализ на възможностите на интерактивните методи за постигане на целите на базираното върху умения за живот образование, както на ниво учебни предмети (тези, по които преподават участниците в обучението), така и на надпредметно, интердисциплинарно равнище.
7. Практическо упражняване на интерактивните методи в контекста на преподаване на умения за живот.
8. Подготовка на участниците за успешно представяне на усвоеното по време на курса и за разпространение на добър педагогически опит при преподаване на умения за живот пред педагогическата колегия по места.
9. Други, по осмисляне и договорка между възложителя и подизпълнителя.

5. Изисквания към участниците в обучението (учители и експерти)

- Да имат висше образование и степен “магистър”.
- Да имат учителски стаж не по-малко от 5 години и не повече от 10 години.
- Да са ангажирани с преподаването на учебни предмети от КОО “Български език и литература”, КОО “Обществени науки, гражданско образование и религия” и учебния предмет “Биология и здравно образование”.
- Да са предложени от педагогическия съвет, ако са учители или от началника на РИО, ако са експерти.
Допълнителни предимства за кандидатите са:
 - Придобита ПКС;
 - Преминал курс на обучение/обучения по предмета, който преподават, удостоверен със съответен документ.

Окончателният състав на участниците в обучението се одобрява от дирекция „Политика в общото образование” в МОН.

6. Очаквани продукти и график на изпълнението от страна на консултантите.

6.1. Преди започване на обучението:

а) първоначален доклад за методология на обучението (цели, съдържание, организация на обучението, оценка на резултатите от обучението);

б) подробно разписана програма за провеждане на обучителния курс – описание на съдържателни модули, хорариум, обучители;

в) разработени обучителни материали, които да бъдат раздадени на всеки участник в обучението;

г) макет на методическите указания;

д) анкетна карта, в която участниците в обучението да отразят своята оценка към него (научна осигуреност, практическа приложимост, полезност на обучителните материали, организация на времето, условия за работа и отдих).

6.2. В хода на обучението:

а) подготвен първоначален вариант на методическите указания;

б) попълнени анкетни карти от всички участници.

6.3. В края на изпълнението на заданието:

а) окончателен вариант на методическите указания и тяхното издаване на български език – тираж 1000 бр. ;

б) отчетен доклад за резултатите от заданието, изготвен на български и английски език;

Изпълнителят следва да консултира всички готови продукти по т. 1, 2, 3 с представители на Дирекция “ Политика в общото образование” на МОН.

7. Продуктите трябва да бъдат предадени при спазване на следния график:

- Разработен първоначален доклад за методологията на обучението – до две седмици от подписването на договора;
- Подробно разписана програма за провеждане на обучителния курс (хорариум, обучителни модули, обучители) – до една седмица от одобряването на първоначалния доклад;
- Разработени обучителни материали – до една седмица от одобряването на програмата за обучителния курс;
- Проект на методическите указания – до една седмица от одобряването на обучителните материали;

- Анкетна карта – до една седмица от одобряването на учебните материали;
- Провеждане на самото обучение – до една седмица от одобряването на предходните дейности;
- Първоначален вариант на методическите указания – в края на обучението;
- Попълнени анкетни карти – в края на обучението;
- Окончателен вариант на методическите указания – до две седмици след приключване на обучението;
- Окончателен доклад – до една седмица от одобряването на окончателния вариант на методическите указания;
- Издаване на методическите указания – до един месец от одобряването им.

8. Участие на заинтересованите страни в изследователския процес

Настоящият проект се провежда под ръководството на Дирекция “Политика в общото образование” в Министерството на образованието и науката. Дирекция “Политика в общото образование,” в сътрудничество с други дирекции консултира подготовката, провеждането и финализирането на това изследване, както и последващи дейности, свързани с прилагане на резултатите от него. Дирекция “Политика в общото образование” поема задължението да предостави необходимата информация и данни на подизпълнителя.

От своя страна, подизпълнителят трябва да осъществява постоянно взаимодействие с Дирекция “Политика в общото образование” по въпроси, засягащи дизайна на обучението, провеждането му и оформянето на крайната версия на методологическите указания.

9. Институционални договорености

Всички крайни продукти трябва да бъдат предадени на МОН и УНИЦЕФ в две копия на български и английски език, на хартиен и електронен носител.

Всички материали, резултат от това задание, представляват интелектуална собственост на УНИЦЕФ и МОН. Информацията, получена в хода на това задание, не може да бъде публикувана без предварително писмено съгласие от Представител на УНИЦЕФ и/или МОН.

10. Изисквания към консултантите.

Консултантът е необходимо да предложи основен екип, състоящ се от специалисти с богат професионален опит в областта на педагогиката, психологията, социалните науки, който добре да познава българската образователна система. Екипът трябва да притежава висока компетентност в:

- Разработването на ДООИ за учебно съдържание и учебни програми;

- Методика на обучението по български език и литература, обществени науки, биология и здравно образование;
- Квалификацията на учители, в частност - приложението на методите и формите на интерактивното обучение;
- Работата по проекти.

Екипът на подизпълнителя трябва да владее добре английски език и да работи с компютърна техника.

Подизпълнителят трябва да издаде на всеки участник в обучителния курс сертификат, че е преминал подготовка по приложение на интерактивни методи при преподаване на умения за живот в училище.

11. Подизпълнителят трябва да предостави следните продукти, на български и английски език, в отговор на обявата на настоящия конкурс:

- Концепция за обучението;
- Финансова обосновка на обучението в щ. д., като използва приложената форма за бюджет;
- Календар на планираните дейности по провеждане на обучението;
- Автобиографии на предложенния екип;
- Справка за предишни обучения/проекти с подобна насоченост, в които екипът е участвал. Копия от такива, където е възможно;
- Две препоръки - от предишни възложители за качеството на работата на екипа;
- Попълнени приложени форми за кандидатстване

12. Срок и продължителност

Обучението ще бъде осъществено в продължение на 1 седмица в период от **три месеца** от датата на подписване на договора с подизпълнителя.

13. Възнаграждение

Избраният подизпълнител ще подпише договор за поръчка с бюрото на УНИЦЕФ в България. Избраният подизпълнител следва да получи 20% от сумата, упомената в договора, преди стартиране на обучението. Оставащите 80% ще бъдат изплатени след предоставяне на крайния доклад от обучението и одобрението му от страна на представители на МОН и на УНИЦЕФ.

14. Наблюдение и оценка

Избраният консултант ще работи под пряката супервизия на Програмния директор “Детски и младежки програми” в УНИЦЕФ и в сътрудничество с координатора от Дирекция “Политика в общото образование” МОН.